No. 219. 1838.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Dingsdag 15 September.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT

Sessie. — In de zitting der belgische afgevaardigden van gisteren stichtmaande de heer *Zoude*, uit naam der centrale sectie, dat deselve op nieuwe overwegingen en na eene conferentie met den minister van financien over de ten nitroer liggende voorgestelde wet, betreffende de katoen-industrie, afgezien had van het stelsel van prohibitie, maar zich gebonden had aan de stempeling en het zegelrecht voor de fijne katoenen stoffen. Door den president werd vervolgens na eene discussie in omvraag gebragt, of er buitenzoekingen zouden gedaan mogen worden; deze vraag werd met eene groote meerderheid ontkennend beantwoord; gelijk mede vervolgens eene andere vraag, waarbij door de kamer met eene meerderheid van 76 tegen 19 stemmen besliet werd, dat er geene stempeling en binnenlands onderzoek zou worden vastgesteld. Aan het slot der zitting werd besloten, op verlangen van den minister van financien, dat de centrale sectie zich heden vereenigen zou om te beraadslagen, of het verhoogd regt bij het gewigt of bij de waarde zou worden gerekend.

— Vorst *Leopold* zal den 16den voor de tweedemaal het kamp van Beverloo gaan bezoeken.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 10den September.

Maandagmiddag had de kamer der Pairs gisteren nog de wet op de drukpers hare goedkeuring gehecht, of reeds des avonds werd dezelve aan de wetten op de regtspleging voor de hoven van assisen en der jury, door middel van het *Bulletin des lois* afgekondigd. Te gelijker tijd zagen twee ordonnantiën het licht, waarbij de wijze van stemming der gezworenen, en de censuur op de uitgave van platen, afdrukken, gravures, en andere, nader wordt geregeld.

Bij de eerste dezer ordonnantiën is bepaald, dat de gezworenen over iedere zaak die hen wordt voorgesteld afzonderlijk hunne gevoelen zullen uitbrengen, en zulks door een gesloten stembillet, van het zegel van het Hof voorzien, waarop de woorden: *Op mijne eer en geweten is mijne verklaring* .....; achter welke ieder der gezworenen, hetzij met eigen hand, hetzij door die van een zijner medeleden zal schrijven *ja* of *neen*. Indien er wellicht bij het opnemen dier stembriefjes eenige mogten gevonden worden, die ongevuld werden gelaten, zullen deze ten voordeele van de beklaagden worden gerekend.

De ordonnantie op de censuur der platen of andere dergelijke voorwerpen, stelt vast, dat de voorafgaande authorisatie eene korte beschrijving zal inhouden, en dat voorts bij het ministerie van binnenlandsche zaken, of bij het secretariaat der prefectuur een exemplaar zal worden gedeponeerd, om tot vergelijking te dienen.

Eindelijk deelt de *Moniteur* dezen morgen eene circulaire van den minister van justitie, aan den procureur-generaal bij de onderscheidene hoven, mede, waarbij deze worden uitgenoodigd *voor de handhaving der thans afgekondigde wetten met den meesten nadruk te waken, en zorg te dragen, dat derzelver geheele en krachtdadige uitvoering aan den geest van oproer en partijschap een einde make.* Daarenboven wordt aan de genoemde ambtenaren gelast, zoo veel mogelijk het verwijl, dat aan de gewone instructie verbonden is, te vermijden, immers daartoe niet dan in de uiterste noodzakelijkheid de toevlugt te nemen, maar veeleer als regel te beschouwen, dat de misdrijven door de drukpers gepleegd, dadelijk na de kennisneming der jury worden onderworpen.

Men wil dat de beide wetgevende kamers tegen morgen Vrijdag zullen worden bijeengeroepen, om mededeeling te ontvangen van de ordonnantie, waarbij deze zitting wordt gesloten.

— Men heeft door buitengewone gelegenheid uit Madrid, van dag 4den dezer, de tijding ontvangen, dat de koningin-regentes een dekreet heeft uitgevaardigd, waarbij alle de leden der provinciale juntas, in staat van oproer tegen het bestuur worden verklaard. De heer *Mendizabal* was nog niet te Madrid aangekomen.

— Te Cadix heerschte op den 25sten Augustus de beste orde. Het volk was aldaar vier dagen te voren in beweging geraakt, zoodra hetzelve vernomen had dat de opstand te Madrid was gedempt en de hoofdstad in staat van beleg verklaard. Bij het adres, dat aan de koningin-regentes werd ingezonden, verlangde men, dat de ministers uit hunne posten moesten worden ontslagen, en door anderen, die het algemeen gevoelen voor zich hadden, vervangen, en dat voorts de cortes ten spoedigste tot eene buitengewone constituante vergadering zouden worden bijeengeroepen.

— Te Malaga is werkelijk den 25sten Augustus de constitutie van 1812 door de stedelijke militie en een gedeelte van het garnizoen afgekondigd. De militaire kommandant is in zijne functien bevestigd en het manoeuvre van de vorige bestuurd. De overige bestuurders, die niet met den geest dezer beweging instemden, en de officieren van het zesde regiment van linie, dat weigerde aan dezelve deel te nemen, zijn hunne posten ontzet en in hechtenis genomen. Dat is hun echter gelukt aan het vonnis, waarop men hen naar zijders wilde vervoeren, te ontvlugten. Den 27sten vertrok er een korps van ongeveer 1100 man naar Granada, om ook aldaar de omwenteling te bewerken.

De dagbladen van Barcelona tot den 5den dezer vermelden, dat de stedelijke militie aldaar een nader adres aan de koningin-regentes heeft ingezonden, waarbij men te kennen geeft, dat de vertoogen der militie te Madrid als de uitdrukking van het verlangen der bevolking in alle de provincien moet beschouwd worden, en dat H. M. door bij voortduring den raad van het tegenwoordig ministerie op te volgen, het belang harer dochter en dat der natie in de waagschaal stelt.

Het adres dat door de militie van Valentia werd opgemaakt, is volkomen in denzelfden geest vervat.

— Van de grenzen schrijft het ministerieel avondblad:

» Het schijnt dat het gevecht te Sesma geleverd, een der weinig beduidende optmostingen is geweest, waarbij zich de beide partijen de overwinning kunnen toeschrijven. In den avond van den 7den en den daaropvolgenden nacht hebben de karlisten op Fransch grondgebied geschoten. Men heeft hen des morgens met zuivere kanonschoten beantwoord.

Het bulletin, dat van de zijde der karlisten omtrent het gevecht bij Los Arcos werd uitgegeven, duidt mede aan, dat geene der partijen eenig voordeel had behaald. Intusschen beroemt men zich met eene geringe magt den aanval van het legerkorps van *Cordova*, hetwelk uit 25 bataillons infanterie en eene aanzienlijke ruiterij bestond, te hebben afgeslagen, en den vijand een verlies van 700 man te hebben toegebragt.

Het hoofdkwartier der karlisten was den 3den te Morieta gevestigd.

Uit Biscaye zijn geene nadere berigten ontvangen, doch het bevestigt zich dat alle de Engelsche hulptroepen zeer onverwacht van St. Sebastiaan naar Portugalette zijn vertrokken, terwijl ook de generaal *Pastor* met de Spaansche bezetting denzelfden weg zoude zijn gevolgd, indien men niet voor eenen opstand in de vermeldde plaats bevreesd ware geweest.

— Heden (10 *September*) waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. kont 107,15; op tijd 107,20; 3 pCt. kontant 79,65; op tijd 79,75; Nap. mesten 97,60; op tijd 97,70; 3p. perpet. 30 ½; 3 pCt. 19¾; Cortes 30.; Ide coupons 16; Uitgest. 12¾.

NEDERLANDEN.

's GRAVENHAGE, den 14den September.

Bij besluit van Zijne Majesteit zijn benoemd: tot hoogheemraad van Maasland, *Johannes Wolffs*; tot heemraad van den Assendelver Zeedijk, *Barend Warendlein Smit*; tot lid van het Polderbestuur van Nieuw Mathenesse, *Maarten Heuteman*; tot dijkgraaf van den Lekkendijk Benedendams en Hoeksdam, Mr. *P. C. Boreel Langerbal*. In het hoogheemraadschap van Bijlevelt en den Meerendijks tot dijk- en watergraaf, Mr. *Adriaan van Beusichem van Heemstede*, en tot hoogheemraad, *Albert Cosnen van 's Gravesloot*; tot veldwagt van den Biltpolder, *Jan Jans Kuiken*, tot dijkverlmagt van het Nieuwe Bildt, *Evert Allards Bakius*; tot medeverlmagt in het bestuur van den Noordpolder, *Berend Pepkes Westerhuis*.

— Heden vertrokken HH. KK. HH. de beide oudste zonen van den prins *van Oranje*, van 's Gravenhage naar Soestdijk.

— In de *Utrechtsche Courant* vindt men heden nog het volgende omtrent de Militaire Akademie vermeld:

» Men schrijft ons uit Haarlem, onder dagteekening van den 10den dezer, dat aldaar veel gesproken wordt van eene onderhandeling van gouvernementswege, met het stedelijk bestuur over het al of niet vestigen van eene Militaire Akademie binnen of buiten de stad. Men wil zelfs, dat de regering een gebouw in de stad zou hebben aangeboden, waarin niet alleen de Militaire Akademie van Breda, voor zoo veel noodig, maar ook het instituut van Medemblik zoude kunnen geplaatst worden, een gebouw, dat geheel gerand en daartoe alleszins geschikt is. — De door het gouvernement aanstaande benoemde

commissie zoude belast zijn geweest, om een geschikt lokaal voor de Militaire Akademie te zoeken te Utrecht, te Haarlem of te Amersfoort, en zou, na gedane onderzoek, om verschillende redenen, de voorkeur aan Haarlem gegeven hebben. Intusschen wenscht het Nieuwsblad, dat de voorkeur door de commissie of door het gouvernement aan Amersfoort wierd gegeven, dewijl die stad zoodanige inrigting reeds gehad heeft, en er dus zeer voor geschikt is, om verschillende redenen dezelve noodig heeft, en, ten opzigte der gezondheid, aan te prijzen is."

— Wij zijn verzocht geweest het volgende hier te plaatsen in te raimen:

Zierikzee, den 9den September.

De dag van heden was voor de ingezetenen dezer stad een dag van vreugde, en voor de leden der hervormde gemeente in 't bijzonder, plegtig en belangrijk, door het leggen van den *eersten steen* van eene geheel nieuwe kerk, op dezelfde plaats alwaar, in den noodlottigen nacht van den 6 op den 7den October 1832, de schoone en prachtige voormalige *Groote-* of *St. Lievens Monsterkerk* der hervormde gemeente, een prooi der vlammen was geworden.

Reeds van den vroegen morgen was het terrein der kerk met een aantal vlaggen en bloemfestoenen versierd, en leverde een bijzonder tafereel tegen de dan ongunstige weersgesteltenis en bouwstoffen op.

Des middags ten twaalf ure begaven zich het Kollegie van Kerkvoogden en Notabelen *en corps* naar 't Kerkplein, en ontvingen aldaar de Edel Achtbare Regering dezer stad, en de leden van den grooten Kerkenraad der gemeente, tot het bijwonen der plegtigheid uitgenoodigd; waarna terstond, onder den toevloed van eene groote schaar van ingezetenen dezer stad en van elders, de plegtigheid van het leggen van den eersten steen, door den heer *J. Mouwelmans*, als tijdelijken voorzitter, en namens heeren kerkvoogden en notabelen werd verrigt, waarna de gemelde voorzitter de navolgende aanspraak deed:

» *Edel achtbare heeren Bestuurders dezer stad, Wel Eerwaardige Heeren leden van den grooten Kerkenraad, Burgers en Ingezetenen dezer stad in het algemeen, en leden van het hervormd Kerkgenootschap in het bijzonder,*

» Het werk, door mij in dezen oogenblik uit naam van heeren Kerkvoogden en Notabelen verrigt, is, hoezeer schijnbaar onbeduidend, inderdaad aandoenlijk, doch tevens belangrijk en bemoedigend.

» Aandoenlijk! — wanneer wij ons den akeligen nacht van den 6den October des jaars 1832 voor oogen stellen, waarin wij ons voormalig schoon en uitmuntend kerkgebouw, als in eenen vuurgloed moesten aanschouwen, en in weinige uren in eenen rookenden puinhoop zien verkeeren, zonder eenig redmiddel tot stuiting van de woede der vlammen te kunnen aanwenden.

» Doch belangrijk en bemoedigend tevens, daar het kerkbestuur, na menigvuldige hindernissen en bezwaren te zijn te boven gekomen, als nu, zoo door uwe edelmoedige bijdragen, als die van elders, en geschraagd door eene aanzienlijke subsidie uit 's rijks kas, door Z. M. onzen hoogst geëerbiedigden Koning daartoe goedgunstig verleend, zich aanvankelijk ziet in staat gesteld, om, nadat de grondslagen daartoe reeds zijn gevestigd, alsnu door mijne handen den eersten steen voor een geheel nieuw kerkgebouw te mogen zien leggen; en ons alzoo het gunstig uitzigt oplevert, om binnen het daarvoor bepaalde tijdvak, dit nieuw kerkgebouw uit de asch der verwoesting heerlijk te zien herrijzen.

» Veel, zeer veel, zal hiertoe nog worden vereischt; dan door onvermoeide vlijt en zorgen, geleid door eenen goeden wil, uwe krachtdadige medewerking, en onder den goddelijken zegen, hopen wij tot dit doel te geraken.

» Het kerkbestuur rekent alzoo daartoe op uwen verderen edelmoedigen bijstand, dien het nog zoo zeer behoeft, doch verzekert u tevens van dezelfs ernstige gezindheid, om alle pogingen daartoe aan te wenden, en op den ingeslagen weg moedig voort te gaan; en worden hunne wenschen vervuld, dan hooren veler uwer, na de voltooijing van dit groote werk, in dat nieuwe kerkgebouw, door onze geachte leeraren de hallels onzer dankbaarheid aan Hem, den grooten Bouwmeester van het Heelal, plegtstatig tot Zijnen troon opstijgen.

» Ook tot u, kundige Bouwmeester, die zich op eene allezins kiesche wijze met de uitvoering van dit belangrijke werk, hebt belast, wend ik mijne rede, om u van harte toe te wenschen, dat u de noodige zielen- en ligchaamskrachten mogen worden geschonken, om dit uw aangevangen werk, naauw verlangen, waardiglijk en tot genoegen, niet alleen van heeren Kerkbestuurders, maar ook van de leden der gemeente, ja van allen die daarin eenig belang stellen, te voltooijen; en boven eene billijke belooning voor uwen ijver, ook de dankerkentenis van allen daarvoor zult mogen wegdragen.

» Leve de Koning! heil den ingezetenen dezer stad."

Hierna nam de oudste Leeraar der hervormde gemeente, de Wel-Eerw. zeer geleerde Heer *F. Pleijte* het woord op, en wenschte, in naam van de edel achtbare regering dezer stad, van den grooten kerkenraad, en van het kollegie van heeren Kerkvoogden en Notabelen, den heer tijdelijken voorzitter van laatstgenoemd kollegie, hartelijk geluk met de eer en het voorregt, van in zijnen gevorderden leeftijd, nog de grondslagen te mogen helpen leggen van het nieuwe kerkgebouw, smeekte voorts den zegen van God af over den verderen opbouw en de voltooijing van hetzelve, en ontboezemde eindelijk het eenstemmig verlangen van de talrijke schaar die hier tegenwoordig was, dat het geheele werk zonder hindernissen van belang, op den bestemden tijd mogt voltooid zijn, opdat uit dien nieuwen tempel, de dankbare lofzangen der verheugde gemeente tot den Algoeden opgezonden, en de verkondiging des Evangeliums daarin gehoord worden. — waarna het muzijk der schutterij zich liet hooren en de autoriteiten, in de op het lokaal geplaatste tent, door heeren kerkvoogden eenige ververschingen werden aangeboden.

Deze plegtigheid, die op vele aanschouwers geenen geringen indruk had gemaakt, was hiermede een einde, terwijl het aanmerkelijk aantal ambachts- en werklieden, in tegenwoordigheid van bouwheer en wijn werken ontlaald.

— Er is dezer dagen te Parijs een vertrekkelijke moord gepleegd. Zekere heer en mevrouw *Maes*, van Gent afkomstig en die aldaar algemeen geacht werden, zijn in den vroegen morgen na hunne terugkomst uit België, op hun bed op de wreedaardigste wijs vermoord. De daders zijn tot dus verre onbekend, doch al de huisgenooten, waaronder ook de portier, een neef van de vermoorden, zijn in hechtenis genomen. De moordenaren schijnen door geldzucht tot deze misdaad gedreven te zijn geworden, van welken zij hebben, dat de heer *Maes* eene zeer aanzienlijke som in huis had, maar dezelve niet te hebben kunnen vinden. De portier was daarmede bekend, en heeft aan den regter van instructie aangewezen eene som van 600,000 franken in goud, welke in den tuin begraven was, en eene andere van 180,000 franken, welke achter het bankhot van de slaapkamer was verborgen.

— De matigheids-gezelschappen winnen ook in Engeland steeds meer veld. Te Nottingham werden in weinig tijd 700 en in de omliggende dorpen ruim 300 leden ingeschreven. Het gezamenlijke getal leden van matigheids-gezelschappen in Groot-Brittannie en Ierland wordt tegenwoordig op 200,000 begroot.

In de zitting der belgische afgevaardigden van Zaturdag verklaarde de heer *Zoude*, uit naam der centrale sectie, dat daarbe, na de in de vorige zitting aangenomen basiszelen, alvorens er eene stempeling en onderzoek ten aanzien der katoenen stoffen zoude plaats hebben, haar voorgedragen stelsel zich geheel omverworpen vond, en het haar onmogelijk was terstond een nieuw stelsel in 't belang der katoen-industrie in de plaats te stellen, weshalve zij met eenparigheid besloten had, de kwestie der katoen-industrie tot op de volgende bijeenkomst der kamers uit te stellen. Een der leden stelde voor, dat de minister van financien moest uitgenoodigd worden, om een nieuw ontwerp van wet op de douanen voor te dragen, alvorens men zich verder met de wijzigingen in het tarief bezig hield. De minister van financien zijne toezegging daaromtrent gegeven hebbende, werd het adjournement van de behandeling der kwestie de katoen-industrie betreffende, door de kamer uitgesproken en alzoo deze zaak wederom op nieuw onbepaald uitgesteld.

— Volgens een bijzonder berigt uit Brussel, in het *Journal de la Haye* medegedeeld, bestaat er tegenwoordig eene drukke correspondentie tusschen den heer *Thiers* en den secretaris-generaal aan het bureau van de binnenlandsche zaken te Brussel, *Nothomb*, opzigtelijk een ontwerp, om ook in België de drukpers aan banden te leggen. Opmerkelijk is het, wordt verder in dit berigt gezegd, dat zoowel te Parijs als te Brussel, de drukpers juist hare verbitterde vijanden onder diegenen vindt, die zich in de hoogte hebben weten te verheffen en hen formeel met haar gemaakt hebben.

— Den 9den dezer is een Blankenbergher vischersvaartuig tegen de kust geslagen en hebben, van de vijf vischers die zich op hetzelve bevonden, vier in de golven den dood gevonden.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 11den September.

De wetgevende kamers zijn werkelijk heden middag ten twee uren vergaderd geweest, om mededeeling te ontvangen van de ordonnantie, waarbij de zitting wordt gesloten.

— Men leest heden in het ministeriel avondblad:

» Eenige Engelsche en Fransche dagbladen hebben onlangs vermeld, dat de Fransche gezant te Konstantinopel, aan de Porte eene authorisatie gevraagd hebbende om de oorlogbrik *la Méssange* den Bosphorus te laten passeren, eene weigering had ondervonden. Wij kunnen integendeel de stellige verzekering geven, dat die authorisatie is verleend. *Na dezelve te hebben bekomen* heeft de Fransche gezant gemeend daarvan geen gebruik te moeten maken, dewijl dit besluit, waarvan wij de redenen niet kunnen mededeelen, van zijne zijde geheel vrijwillig genomen. Men heeft dus genoemd vaartuig niet verhinderd in de Zwarte zee door te dringen."

Opmerkelijk is het intusschen, dat het *Journal des Débats*, hetwelk het eerste van de bedoelde weigering melding heeft gemaakt, te gelijk met dit half officiel artikel, een uittreksel uit het Engelsch dagblad, *the Morning Herald*, mededeelt, waarbij ten stelligste verzekerd wordt, dat de admiraal *Roussin* wel eene schriftelijke authorisatie van den Sultan heeft bekomen, om de *Méssange* hare reis naar Trébisonde te doen voortzetten, doch dat men later daarop is teruggekomen, en de gevraagde firman heeft geweigerd, omdat de Russische gezant verklaarde, dat zijn gouvernement het traktaat van Unkiar Skelessi als verbroken zoude beschouwen, indien men aan oorlogvaartuigen den doortogt naar de Zwarte zee zou toestaan.

— Het officiel dagblad van Madrid van den 4den dezer bevat onderscheidene belangrijke stukken, en wel in de eerste plaats eene proclamatie van de Koningin-Regentes, aan de natie gerigt, waarbij Hoogstdezelve hare verontwaardiging te kennen geeft, dat alle de verbeteringen onder haar bestuur ingevoerd, door een gedeelte der bevolking worden miskend, en dat men zelfs in onderscheiden plaatsen tegen het gouvernement is opgestaan, onder voorwendsel van meerdere vrijheid te willen erlangen, doch inderdaad om het

land aan wanorde en regeringloosheid prijs te geven. In het vertrouwen dat men van deze buitensporigheden zoude terug komen, heeft het bestuur dezelve eenen geruimen tijd werkeloos aangezien; doch thans bemerkende dat dit stilzwijgen wellig voor zwakheid zoude gelden, dat niet alleen het beste gedeelte der bevolking, maar ook vele die door bedreigingen of andere oorzaken in den opstand zijn medegesleept, daarvan de beteugeling wenschen, dat eindelijk deze wanorde de getrouwste en magtigste bondgenooten van het Spaansche bestuur ernstige ongerustheid inboezemt, heeft H. M. besloten de ongeregeldheden en ongehoorzaamheid aan de wetten, die men zich heeft veroorloofd, ten hoogste af te keuren, en op nieuw aan de natie den weg aan te wijzen, dien het gouvernement van den beginne af heeft ingeslagen, om het geluk aan Spanje te bevorderen, en de belangen en regten van den troon met die van het volk te vereenigen; te dien einde de invoering van voorzigtige en welbedachte verbeteringen, welke het koninklijk statuut een grondslag hebben. Men zal aan iedere stad mededinge ontwikkeling geven, als de omstandigheden zulks toelaten, doch nimmer volgens het willen wetteloos voorschrift der thans bestaande instellingen, welke de inderwerking vorderen der cortes in twee kamers verdeeld. Dien tengevolge verklaart de Koningin-Regentes aan hare ministers te hebben gelast, dat alle degene die aan dezen mogten trachten af te wijken, met nadruk zullen worden bedwongen, en voorts zoodanige maatregelen te nemen, welke ten doel hebben, eensdeels om vergeving en verzoening te schenken aan hen, die zich noch aan brandstichting, noch aan moord hebbende schuldig gemaakt, zich binnen een kort tijdsverloop aan het bestuur zullen onderwerpen, anderdeels om dezulke die in hunne misdadige ontwerpen volharden ten strengste te straffen. Stellig besloten hebbende om door alle middelen de rust te herstellen, verzoekt H. M. dat zij hierin door eene de meerderheid der bevolking zal worden ondersteund.

Deze proclamatie van den 2den dezer te St. Ildefonso gedagteekend, wordt gevolgd door onderscheidene koninklijke decreten, waarvan het eerste en belangrijkste, de volgende bepalingen inhoudt:

Art. 1. De junta's die zich het Koninklijk gezag, dat in naam van *Isabella II* door de Koningin-Regentes wordt uitgeoefend, aanmatigen, worden onwettig en in strijd met de grondwetten des koninglijke verklaard.

2. De junta's die zich onder verschillende benamingen in zekere steden van dit koningrijk hebben gevormd, zijn van den dag van dit decreet als ontbonden te beschouwen, en hare handelingen als nietig en van onwaarde.

3. Elk verzet tegen de voorgaande bepalingen, zal gestraft worden met de straffen vastgesteld bij de wetten tegen de aanleggers of medepligtingen van opstand.

4. Indien de junta's weigeren te gehoorzamen, zullen de beambten die daartoe behooren, zich dadelijk naar zoodanige plaatsen begeven, waar zij vrijelijk hunne functien kunnen uitoefenen, en den last van het gouvernement opvolgen. Zij die zich niet dien overeenkomstig gedragen, worden uit hunne posten ontzet, onverminderd de criminele vervolging, waartoe daartoe termen zijn.

5. De leden der junta's tot het heffen van belastingen, zullen onder geen voorwendsel worden uitgevoerd.

6. De leden der junta's zijn persoonel verantwoordelijk voor de gelden die op hunnen last zijn ingezameld, en solidair tot de teruggave verpligt.

Bij een tweede dekreet wordt de verkoop der goederen, die gedurende het bewind der cortes van 1820 tot 1823, ten voordeele van het openbaar bestuur plaats had, geldig verklaard en gelast dezelve aan de verkoopers dezer te dagen; de geestelijke gestichten die hierdoor van alle middelen van bestaan mogten zijn beroofd, zullen met andere worden vereenigd.

Voorts meldden de Madridsche dagbladen van den 5den dezer, dat het in de vorige dagen dezer maand aan een detachement jagers gelukt zoude zijn, zich te Cogolludo, door verraad, van den priester *Merino* meester te maken.

Eindelijk leest men in het *Journal de Paris*:

» Te Grenada is de kapitein-generaal vermoord. Te Palma is eene junta ingesteld. De kolonel van het eerste regiment ligte infanterie is door zijne manschappen om 't leven gebragt.

» De generaal *Castellar*, die te Barcelona, ad interim, het bestuur voert, heeft veel moeite om de opstandelingen in toom te houden.

» De brigadier *Cormera*, voormalig kommandant der marine in Katalonien, door de oproerlingen royalist verklaard, heeft aan boord der Fransche korvet *la Perle* eene schuilplaats gezocht.

» Te Valencia liep den 28sten Augustus het gerucht, dat de generaal *Almodovar*, die aldaar voorloopig als kapitein generaal fungeert, en de opstandelingen heeft overmeesterd, uit Spanje is gebannen."

— Heden (11 *September*) waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. kont. 107,30; op tijd 107,40; 3 pCt. kont. 79,80; op tijd 79,90; Nap. renten kont. en op tijd 97,80; Sp. *Guebhard* 32; Perp. 30; 3 pCt. 19¾; Cortes 30⅝; Id. Coup. 15⅝; Uitgest. 12.

DUITSCHLAND.

WEENEN, den 11den September.

Berigten uit Berlijn, van 8 dezer, houden het volgende in:

» Z. M. de koning is den 2den September te Kapsdorf aangekomen en heeft daar den volgenden dag gearbeid. In den loop van dien dag zijn ook al de overige vorstelijke personen gearriveerd. Den 4den heeft de groote parade van het zesde legerkorps plaats gehad, waarbij de koning aan het hoofd der troepen reed en hen voor den keizer van Rusland liet defileren. Vervolgens waren de vorstelijke personen tegenwoordig bij het binnenrukken der troepen in het legerkamp. Daarna keerde de koning naar Kapsdorf terug en de keizer ging een bezoek afleggen aan het graf van den maarschalk *Blucher* bij Krieblowitz, alwaar later ook de koning aankwam. Na het middagmaal, hebben de keizerlijke en koninklijke personaadjen te het kamp de thee gebruikt.

» Bij gelegenheid van het Vorsten-congres te Töplitz zullen de monarchen van Oostenrijk, Rusland en Pruissen op 30 September den grondslag leggen van het gedenkteeken hetwelk de keizer van Oostenrijk op het slagveld bij Kulm doet oprigten ter eere van den russischen generaal *Ostermann*, die in 1813 zich en zijne garden voor Bohemens heil opofferde, ten gevolge waarvan dan ook *Vandamme* eene volslagen nederlaag leed.

» De hertog *van Cumberland* is over Hamburg uit Londen hier aangekomen; Z. K. H. begeeft zich naar Kalisch.

» Eenige der personen, die aan de hier ter stede op 's konings verjaardag (3 Augustus) gepleegde ongeregeldheden zich hadden schuldig gemaakt, zijn reeds gevonnisd; een derzelven is tot 10 en verscheiden andere tot 8, 4 en 2 jaren tuchthuisstraf veroordeeld; andere zijn het land uitgebannen."

— Volgens berigt uit Warschau is aldaar den 4den dezer de negende verjaring van het kroningsfeest van Hunne Majesteiten den keizer en de keizerin van Rusland met den meesten luister gevierd. Des avonds was in den grooten schouwburg vrije toegang voor het publiek.

— Uit Karlsruhe meldt men dat, naar het loopend gerucht, de groothertog van Baden zich insgelijks naar Töplitz begeven zou.

— Uit Italie wordt gemeld dat de koning en koningin van Sardinie met den Prins *van Carignan* den 1sten September van Racconigi te Turyn zijn teruggekomen. In die stad hadden zich alsteen elf cholera- en 9 sterfgevallen voorgedaan. In Genua was de heftigheid der ziekte sedert het laatst van Augustus eenigzins aan het afnemen. De regerings-courant van 10 Augustus hield een decreet, waarbij de doodstraf toegepast wordt op diegenen die de gezondheidswetten overtraden.

— Uit Rome meldt men van den 25sten Augustus, dat de aldaar uit Frankrijk aangekomen admiraal *de Rigny* zijne zending naar Napels, niettegenstaande van de bevolen quarantaine-maatregelen, niet had kunnen voortzetten; hij had inmiddels den franschen gezantschapssecretaris, *de Tallenay*, naar Napels afgezonden. Z. K. H. de graaf *van Syrakuza*, werd insgelijks te Rome, ter zake van de quarantaine opgehouden. Don *Sebastiaan* was met zijne gemalin en gevolg naar Turyn afgereisd, om zijne moeder, de Prinses *von Beira* te bezoeken. — Uit Napels werd het overlijden gemeld van den gewezen prussischen minister van oorlog *von Hake*.

— Uit Belgrado wordt gemeld, dat men aldaar berigt had van de komst van vorst *Milosch* te Konstantinopel; dezelve was den 17den Augustus met eene turksche stoomboot in de hoofdstad aangekomen. — De pest bleef in Konstantinopel langzaam verdelingen maken; de gevallen waren thans tot over de 40 daagsch geklommen. — De grieksche gezant *Zographos* had zich steeds zeer te beklagen over de handelwijze der Porte te zijnen aanzien; de miskenning van zijn gezag en zijner betrekking was in den laatsten tijd zoo hooggaande geweest, dat de gezant gemeend had de grieksche vlag van zijne woning te moeten innemen en zijne paspoorten te vragen; alstoen echter waren de fransche en engelsche gezanten tusschen beide gesprongen en was daardaar de goede verstandhouding weder eenigzins hersteld.

De jongste berigten uit Konstantinopel, te Weenen ontvangen, melden de aankomst aldaar van den russischen generaal graaf *Strogonoff*, die van wegen den keizer van Rusland belast is, om den koning van Griekenland met deszelfs troonsbestijging geluk te wenschen. — Men had te Konstantinopel zeer vertrouwende berigten over den staat van gezondheid in Persien.

— Te Weenen waren den 5den September genoteerd: 5 pCt. Metall. 102¼; 4 pCt. 98⅝; Bank-actien 1318.

ENGELAND.

LONDEN, den 12den September.

Laatstleden donderdag heeft Z. M. de koning in persoon het parlement met de volgende aanspraak gesloten:

» Mylords en Heeren!

» Het strekt mij tot groot genoegen, dat de toestand van de openbare dienst mij in staat stelt uwe tegenwoordigheid te ontberen, en u van de verpligtingen te ontslaan, waaraan gij met zoo veel ijver en naauwgezetheid voldaan hebt.

» Ik ontvang van alle vreemde mogendheden de meest voldoende verzekeringen van hare wenschen om de goede verstandhouding met mij te handhaven, en met vertrouwen zie ik het behoud des

algemeenen vredes te gemoet, welke steeds het doel mijner zorgen is geweest en zal zijn.

» Ik betreur het, dat de burgertwist *(civil contest)* in de Noordelijke provincien van Spanje nog niet geëindigd is; maar, een groot belang stellende in het welzijn der Spaansche monarchij, zal ik voortdurend mijne levendigste aandacht op dat land vestigen, gezamenlijk met de drie mogendheden, waarmede ik het traktaat van het Viervoudig Verbond heb gesloten; en ik heb, ten gevolge van de bevordering der inzigten van dat traktaat, de magt gebezigd, welke de wetgevende kamers mij verleend hebben, en aan mijne onderdanen verlof tot dienst der koningin van Spanje te treden.

» Ik heb met Denemarken, Sardinie en Zweden nieuwe traktaten gesloten, ten einde den handel der Afrikaansche slaven te beletten. Ik hoop binnen kort de bekrachtiging van dergelijk een traktaat, dat met Spanje is aangegaan, te ontvangen.

» Ik heb met hetzelfde doel onderhandelingen met andere mogendheden in Europa en Zuid-Amerika aangeknoopt, en ik vertrouw, dat de vereenigde pogingen van alle beschaafde volken spoedig dezen handel zullen doen afschaffen en vernietigen.

» Ik keur volkomen goed, dat gij uwe aandacht op de regeling der gemeentebesturen in Engeland en Wales hebt gevestigd, en gaarne heb ik de bill bekrachtigd, door u tot dat einde aangenomen. Met oprechtheid werk ik tot dezen belangrijken maatregel mede, welke strekt tot vermindering van onlevredenheid, tot bevordering van rust en eendragt, en om aan de gemeenten het voorregt van een verantwoordelijk bestuur te schenken.

» Het strekt mij tot innig genoegen, dat de inwendige staat van Ierland zoodanig is geweest, dat dezelve vergunde, dat gij eene noodzakelijke strenge wet hebt kunnen afschaffen, en door milder bepalingen vervangen. Geen pligt streeft mij zoo zeer dan de verzachting eener strafwet, in elk geval, wanneer dit, zonder gevaar voor de orde of rust, kan geschieden.

» Mijne heeren van het Lagerhuis!

» Ik dank u voor de bereidwilligheid, waarmede gij uwe toestemming tot de begrotingswetten gegeven hebt.

» Niet alleen is door u voorzien in de uitgaven van het jaar en in de renten der aanzienlijke som, aan de eigenaars van slaven in mijne koloniale bezittingen toegestaan, maar ook in verschillende onvoorziene en geldelijke vorderingen, op de regtvaardigheid en vrijgevigheid der natie gedaan.

» Het moet groote blijdschap verwekken, dat die vorderingen niet alleen zonder nieuwe belastingen gedekt zijn, maar dat gij ook de lasten van mijn volk eenigzins hebt kunnen verminderen.

» Ik kan u geluk wenschen, dat de voorwaarden waarop de lening tot schadevergoeding der eigenaren van slaven gesloten is, tot afdoenend bewijs strekt van den bloeijenden staat van 's lands krediet en van het algemeene vertrouwen, het gevolg van het besluit tot nakoming van 's lands verbindtenissen en onwankelbare handhaving der openbare goede trouw.

» Mylords en Heeren!

» Ik weet dat ik mij gerust op uwe trouwhartigheid en vaderlandsliefde kan verlaten, en ik vertrouw, dat, wanneer gij naar uwe verschillende graafschappen terugkeert, en die betrekkingen wederom opvat, welke gij tot zoo groot voordeel van het land vervult, gij al de klassen uwer landgenooten zult aansporen tot gehoorzaamheid aan de wet, tot verkleefdheid aan de staatsregeling, en tot een' geest van bedaarde verbetering, die, met den bijstand der Goddelijke Voorzienigheid, de zekerste middelen zijn tot handhaving der rust en de vermeerdering van den bloei, welken dit land geniet."

Het parlement is gescheiden tot den 10 November.

De oppositiebladen maken vele aanmerkingen op de zinsneden van 's konings aanspraak, waarin de oorlog in Spanje slechts als een *burgertwist*, en de wet op de gemeenteraden wordt voorgedragen, als zijnde strekken tot vermindering van onlevredenheid.

Men heeft alhier berigten uit de Vereenigde Staten tot den 16den Augustus. In verscheidene plaatsen van dat gemeenebest hebben op nieuw bedenkelijke volksoploopen plaats gehad, veroorzaakt deels door verbittering tegen de voorstanders van de afschaffing der slavernij, deels door partijzucht tegen de Katholijke leeren. Te Washington, den zetel der regering, heeft het volk woningen van zijne tegenpartijders vernield en zijn niet slechts verscheiden menschen te worden kwam het oproer omgekomen, maar heeft thans, zonder enige regterlijke vorm, onderscheidene blanken en negers opgehangen. Te Baltimore waren harde straatgevechten uitgebroken, dat deels stond zich gehoed in opstand betoond en het gemeen er volkomen den baas speelde.

— Te Lissabon was den 29sten September nog niets omtrent het zenden van een Portugeesch hulpkorps naar Spanje beslist.

De heer *Mendizabal* had den 31sten Augustus de reis van Lissabon naar Madrid moeten aanvaarden.

— De 3 pCt. gec. stonden gisteren 90¼ a ⅜; Nederl. 2½ pCt. 54⅝ a 64; dito 5 pCt. 102¾ a ⅝; Spanje 30¾ a ¾; dito (1834) 35¾ a ⅝; Portugal 85½; dito nieuwe 86⅞; Braz. 86¾.

Tot EFFECTEN-SOCIETEIT te *Amsterdam* van Zondag 13 September zijn de verhandelde fondsen tot de volgende prijzen omgezet:

Werkel. S. 2½ pCt. 54⅝, ⅛; Kansbill. ƒ 25⅜; Perpet. 5 pCt. 29⅝, ¾, ⅞, ⅝; dito 2½ pCt. 56¾, ¾, ⅛, ¾; Coffee 20¼, ⅜, ⅝.

*** Heden bevielt voorspoedig van eenen welgeschapen ZOON *A. B. J. FAES*, geliefde echtgenoot van

Breda 13 September 1835. Mr. C. A. FLOOREN.

*** Mijne geliefde Echtgenote D. REIJERS, verloste heden nacht zeer voorspoedig van een welgeschapen *ZOON*.

J. ABBINK.

's Bosch, den 13. September 1835. 2e *Luitenant bij het Korps Koninklijke Maréchaussées*.

*** De ondergeteekende voornemens zijnde den HANDEL in WIJNEN den 16den dezer te beginnen, heeft de eer zich in de gunst zijner geachte Stadgenooten aan te bevelen.

Breda, den 10. September 1835.

J. W. E. SMITS.

Terenstraat, wijk C, No. 246.

*** Met Hooge Toestemming en op verzoek, zal op aanstaanden Woensdag, den 16den dezer, door beminde Liefhebbers eene *TOONEEL-VOORSTELLING* gegeven worden, in de Stads-Schouwburg alhier, bestaande in ROLLANDT'S zeedrift Roovza, Tooneelspel in drie bedrijven, gevolgd door DE DUPE GEKOCHTE BRUIDEGOM; Vaudeville. Ten slotte *TOVER-BALLET*. ARLEQUIN; OF 'T IS DE AARDHOUDER DER WERT.

(*Preciese ten zes ure op het Tooneel.*)

De plaatsen zijn te bespreken en de toegangkaartjes te bekomen aan het Lokaal van den Schouwburg.

*** Burgemeester en Wethouders der stad Tholen zullen op Woensdag, den 7den October 1835, des middags ten 12 uren, ten stadhuize aldaar, in het openbaar veilen:

Om tot AFBRAAK te verkoopen het groote STADS-MAGAZIJN, staande nabij de haven derzelve Stad, en

Om te verpachten, het PONTVEER van dezelve Stad op den Auvergne-polder, voor den tijd van veertien jaren, in te gaan den laten Februarij 1836. Zullende de daartoe betrekkelijke Condition, voor de gegadigden, ter Stads Secretarie ter inzage liggen, dagelijks, van des morgens 10 tot 12 uren en des namiddags van 3 tot 5 uren, Zon- en Feestdagen uitgezonderd.

Tholen, den 2den September 1835.

Burgemeester en Wethouders voornoemd;
(get.) WAGTHO V^t.

Ter ordonnantie van dezelve,
(get.) W. J. VAN VOORST CATSHORK.

De Notaris W. K. VAN BREDA, residerende te Chaam, zal, op *Woensdag* den 16den September 1835, ten 5 uren namiddags, te Baarle-Nassau ten Huize Publiek Verkoop passeeren:

Een ruim weldoortimmerd HEEREN HUIS met TUIN en ERVE, staande in *den Cingel*, te Baarle-Nassau; zeer geschikt om tot eene Affaire te worden ingerigt. Breeder omschreven in de *Bredasche Courant* van 9 Augustus jl., No. 188.

VERKOOPING VAN BOEKEN,

in Oude en Nieuwe talen, over de meeste onderwerpen van Wetenschap en Kunst, op Dingsdag den 22sten September 1835, ten overstaan van den Notaris J. ALDER, door en ten huize van den Boekhandelaar J. G. VAN KUYK ROUDSIJN, te Bergen-op-den-Zoom, wijk C, no. 29, bij wien (zoo als ook bij de meeste Boekhandelaren des Rijks) de Catalogus à 15 Cents verkrijgbaar is.

Naamlijst der Officieren van het Koninklijk Leger.

à 60 CENTS.

De Inteekening hiervan voor 1836 staat wederzijds bij alle Boekhandelaars, Directeuren der Postkantoren der Provincie, Hoofd-Bestand en de Kwartiermeesters der respective Korpsen.

*** Bij *J. C. SEPP & ZOON*, Boekhandelaren te Amsterdam, is te bekomen en alom verzonden: I. DE GRAAUWE MAN, een Volksboek door HENDRIK STILLING, 2e en 3e Stukje, prijs ƒ 1,20. Deze Stukjes zijn, vooral in de tegenwoordige dagen, van veel belang om te lezen; het 4e, 5e en 6e Stukje, waarmede het eerste Deel zal kompleet zijn, zullen in de volgende maand verzonden worden. — II. PROEVE EENER KERKELIJKE STATISTIEK DER NEDERLANDEN; behelzende van iedere Provincie in het bijzonder, de opgave van het getal der Protestantsche Gemeenten, Leden, enz. Prijs . . . 30 Cents.

SOUSCRIPTION

chez Broese & Comp., Libraires à Breda;

COURS COMPLET DE PAYSAGE PAR THENOT.

Ouvrage grand in 4° expliqué par les principes de la Perspective; quinze livraisons, formées chacune de quatre Planches avec texte explicatif.

Tout l'ouvrage sera terminée avant la fin de cette année.

La dixième livraison est en vente, contenant: *Tronc de Sapin; Cour de Ferme; Chateau de Françoise de Foix à Chateaubriant; le pont de Meurtre, Auvergne.*

Prix de chaque livraison, 80 Cents.

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.